

AVDELNINGEN FÖR STÖD OCH UTVECKLING
Kerstin Fogelberg
Telefon 010-224 92 55
kerstin.fogelberg@lansstyrelsen.se

Regeringskansliet
Enheten för Regional tillväxt och EU:s
sammanhållningspolitik

n.remissvar@regeringskansliet.se

Yttrande över EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390, och 471 – 473

Ert diarienummer N2018-03829/RTS

Sammanfattning

Länsstyrelsen har fått möjlighet att yttra sig över EU-kommissionens nio förordningsförslag.

Länsstyrelsen är positiv till att sammanhållningspolitiken fortsättningsvis kommer att investera i alla regioner. Länsstyrelsen ställer sig även positiv till kommissionens ambitioner om förenkling av regelverket för att minska den administrativa bördan och öka flexibiliteten för att möta nya behov genom förslaget om gemensamma bestämmelser för sju fonder.

Länsstyrelsen anser att kommissionens fokus på hållbar stadsutveckling även bör omfatta andra städer än storstäder. Länsstyrelsen anser att för utveckling av samspelet mellan stad och landsbygd finns ett behov av fortsatt nära samarbete med den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling. Jordbruksfonden spelar en mycket stor roll ur ett regionalt utvecklingsperspektiv. Därför bör ett närmande mellan jordbruksfonden och sammanhållningspolitiken eftersträvas.

Länsstyrelsen bedömer att ESF-projekt har stor betydelse för främjandet av den regionala utvecklingen bland annat arbetsmarknaden och sysselsättningen. Länsstyrelsen anser att en tydligare integrering av de båda fonderna ERUF och ESF bör eftersträvas. Länsstyrelsen vill betona vikten av att involvera lokala och regionala företrädare i partnerskap och i utveckling och genomförande av programinsatser.

Länsstyrelsen vill framhålla att myndigheten har positiva erfarenheter av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), föregångaren till föreslagna asyl- och migrationsfonden (AMF). Länsstyrelsen anser dock att minskade insatser för långsiktig integration i den nya Asyl- och migrationsfonden (Amif) behöver kompletteras med motsvarande insatser inom andra program, huvudsakligen inom ESF+.

Länsstyrelsen anser att Fonden för inre säkerhet (ISF) hanterar angelägna områden, som till stor del kräver samarbete på nationell nivå. Länsstyrelsen betonar samverkan mellan nationella myndigheterna och länsstyrelserna inom områden där länsstyrelserna har uppdrag samt att samhällsplaneringsperspektivet bör lyftas fram som grunden i byggandet

av ett socialt hållbart och säkert samhälle. Det strukturerade arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) kan ytterligare utvecklas i ett EU-sammanhang

Länsstyrelsen instämmer i förslaget på förordning om Europeiska Havs- och fiskerifonden (EHFF) och har därför inga synpunkter att lämna.

Då förslagen nedan inte berör Länsstyrelsen ansvarsområden avstår Länsstyrelsen från att lämna yttrande:

- förordning om inrättande instrument för gränsförvaltning och visering (BMVI)
- förordning om mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang (ECBC).
- förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) (ETC)

Länsstyrelsens synpunkter

Nedan följer synpunkter på EU-kommissionens förslag till gemensamma bestämmelser samt fonds specifika förordningar.

Förslag till förordning om gemensamma bestämmelser (CPR)

Länsstyrelsen ställer sig positiv till gemensamma bestämmelser samt att sammanhållningspolitiken ska omfatta alla regioner. Länsstyrelsen välkomnar kommissionens ambitioner om förenkling för att minska den administrativa bördan och ökad flexibilitet för att möta nya behov. Det är i enlighet med de önskemål som framkommit i de offentliga samråd som föregick kommissionens förslag om budgetram för perioden 2021–2027.

Länsstyrelsen har dock noterat skillnaden i förslaget jämfört med innevarande period, att den europeiska jordbruksfonden för landsbygdsutveckling inte ingår som en del av allmänna förordningen. Länsstyrelsen anser att det behöver tydliggöras hur samordningen mellan sammanhållningspolitiken och gemensamma jordbrukspolitiken ska säkerställas. Ur ett regionalt utvecklingsperspektiv spelar jordbruksfonden en mycket stor roll. Ett större närmande mellan jordbruksfonden och sammanhållningspolitiken bör eftersträvas.

Länsstyrelsen vill betona vikten av att involvera lokala och regionala företrädare både i partnerskap och i utveckling och genomförande av programinsatser för att uppnå god effekt.

Förslag till förordning om Europeiska Havs- och fiskerifonden (EHFF)

Länsstyrelsen instämmer i förslaget på förordning om Europeiska Havs- och fiskerifonden (EHFF) och har därför inga synpunkter att lämna.

Förslag till förordning om Europeiska Socialfonden+ (ESF+)

Länsstyrelsen anser att det finns ett behov av medel för regionala insatser utifrån identifierade behov och där genomförandekraft finns. I partnerskapen för programmet måste det finnas en stark koppling till lokal/regionalnivå. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att sträva mot att hitta synergier mellan nationell politik och den regionala nivån för att uppnå målen med de medel som avsätts. Länsstyrelsen kan medverka i koordineringen av den nationella politiken på den regionala nivån.

Förslag till förordning om inrättande av Asyl- och migrationsfonden (Amif)

Länsstyrelsen vill framhålla att myndigheten har positiva erfarenheter av Asyl-, migrations- och integrationsfonden (AMIF), föregångaren till föreslagna asyl- och migrationsfonden (AMF).

Länsstyrelsen ser positivt på att förslaget uppmärksammar lokala och regionala myndigheters arbete för integration. Länsstyrelsen välkomnar att lokala och regionala myndigheter samt organisationer i civilsamhället ges utrymme att vara delaktiga i AMF:s fortsatta arbete.

I egenskap av regional myndighet fördelar Länsstyrelsen statsbidrag som syftar till att främja integration på kort och lång sikt för nyanlända personer och statsbidrag som avser tidiga insatser för asylsökande personer. Medlen fördelas till kommuner och organisationer i civilsamhället. De bidragsmedel som länsstyrelserna hanterar är i majoriteten av länen översökta, vilket visar att det finns ett fortsatt stort behov av insatser som främjar integration.

Med utgångspunkt i den verksamhet Länsstyrelsen bedriver och de projekt som Länsstyrelsen beviljar medel till, gör Länsstyrelsen bedömningen att det finns ett fortsatt stort behov av integrationsfrämjande insatser som sträcker sig förbi den tiden då man anses vara nyanländ, det vill säga de första tre åren. Därför är det viktigt att säkerställa att tillräckligt med medel avsätts för ändamålet samt att en stor del av medlen går till integrationsfrämjande insatser som kan sökas av lokala och regionala myndigheter och organisationer inom det civila samhället.

Länsstyrelsen bedömer att insatser redan under asyltiden är viktiga både för individers integration i samhället samt i dem fallen det blir avslag och återvändandet. Detta visas av resultat från de projekt Länsstyrelsen beviljat medel till och genom dialog med de aktörer som utför insatserna. Det lyfts även upp som en viktig aspekt i utredningen SOU 2018:22 Ett ordnat mottagande – gemensamt ansvar för snabb etablering eller återvändande. Därför ser Länsstyrelsen positivt på att fonden lyfter aspekten av integration i ett tidigt skede.

Länsstyrelsen ser positivt på att fonden ska underlätta för lokala och regionala myndigheter och det civila samhällets organisationer att genomföra integrationsåtgärder.

Länsstyrelsen bedömer dock att det är viktigt att undersöka huruvida det går att minska den administrativa bördan samt underlätta ansökningsförfarandet för medlen och redovisning av projekten. Länsstyrelsens erfarenheter visar att de projekt där bred samverkan sker mellan olika aktörer i projektet oftare leder till påtagligt gott resultat. Det är därför viktigt att fonden främjar utbyte av erfarenheter i högre grad, men också uppmuntrar och möjliggör transnationellt samarbete och samverkan mellan EU-medlemsstater och projekt som bedrivs i dessa länder.

Länsstyrelsen är positiv till förslaget att integrationsåtgärder som genomförs av lokala och regionala myndigheter och organisationer i det civila samhället ska berättigas en högre samfinansieringssats enligt artikel 12.3, s.31.

Länsstyrelsen önskar särskilt att insatser som riktar sig till barn i asylprocessen inklusive ensamkommande barn lyfts tydligare som en viktig del av de integrationsfrämjandeinsatserna samt att barn- och jämställdhetsperspektivet stärks.

Förslag till förordning om inrättande av fonden för inre säkerhet (ISF)

Länsstyrelsen är positiv till denna förstärkning i och med det förändrade säkerhetspolitiska läget och den påbörjade översynen av det svenska totalförsvaret. Länsstyrelsen anser att det även är av betydelse att fonden möjliggör insatser för ökad krisberedskap inom försvar och civilsamhälle.

Länsstyrelsen vill betona samverkan mellan nationella myndigheterna och länsstyrelserna inom områden där länsstyrelserna har uppdrag t.ex. brottsförebyggande samordning, arbetet mot prostitution och människohandel, utsatta EU/EES-medborgare, förebyggande ANDTS-samordning, alkohol- och tobakstillsyn samt miljötillsyn. För att få genomslag behöver det nationella arbetet föras ut till regional och lokal nivå.

Länsstyrelserna har lång erfarenhet av att arbeta med kunskapsförmedling, samordning och tillsyn och kan främja statliga myndigheters medverkan i respektive läns arbete. En allt viktigare samverkanspart för länsstyrelserna är kommunerna. Länsstyrelserna är den statliga myndighet som möter primärkommunerna sektorsövergripande och tvärsektoriskt.

När det gäller brottsförebyggande arbete vill Länsstyrelsen också belysa vikten av att samhällsplaneringsperspektivet tas till vara. Länsstyrelsen ser möjligheten att utveckla brottsförebyggande arbetet genom samhällsbyggnadsprocesser som detaljplaner och översiktsplaner. En god samhällsplanering kan motverka segregation och därmed verka brottsförebyggande, vilket är grunden för ett socialt hållbart och säkert samhälle.

I risk- och sårbarhetsanalyser (RSA) görs ett strukturerat analysarbete utifrån lokala lägesbilder som bidrar till det nationella arbetet. Länsstyrelsen anser att dessa kan utvecklas ytterligare i ett EU-sammanhang i syftet att stödja skyddet av personer, offentliga platser samt kritisk infrastruktur.

Förslag till förordning och inrättade av instrument för gränsförvaltning (BMVI)

Då förslaget inte berör Länsstyrelsens ansvarsområde avstår Länsstyrelsen från att yttra sig.

Förslag till förordning om Europeiska regional utvecklingsfonden och sammanhållningsfonden (Eruf/CF)

Sammanhållningsfonden ska stödja Miljöinvesteringar, inklusive investeringar som rör hållbar utveckling och energi med miljömässiga fördelar samt Investeringar i TEN-T. Länsstyrelsen ser detta som mycket angelägna områden ur regionalt perspektiv. Det finns flera frågor med sektorsövergripande samhällsutmaningar som kommer att kräva en utökad samverkan på den regionala nivån mellan myndigheter, regioner och kommuner samt med näringsliv, forskning och civilsamhälle. Några sådana områden är insatser för genomslag i arbetet med Agenda 2030, arbetet med klimat- och energiomställning, insatser för att uppnå miljökvalitetsmålen samt åtgärder för klimatanpassning. Utifrån Länsstyrelsens roll och breda ansvarsområde med många verksamhetsområden är det naturligt att Länsstyrelsen har samordningsansvaret för genomförandet av Agenda 2030 på regional nivå.

Länsstyrelsen anser att den ökade inriktningen på Hållbar stadsutveckling, där 6 % av Erufs resurser föreslås öronmärkas för detta område, behöver omfatta möjligheter till insatser i fler städer än enbart storstäder.

Länsstyrelsen ser positivt på att kopplingen mellan stad och landsbygd kommer att beaktas. För att främja kopplingen mellan stad och land är formen lokalt ledd utveckling ett bra medel.

I Sverige likt i många europeiska länder är urbaniseringen stark. Länsstyrelsen anser att kunskapen för att kunna planera, bygga och förvalta miljöer så att de kan vara inkluderande och säkra för alla behöver öka. Det finns behov i många städer av olika storlek att arbeta brottsförebyggande för att skapa säkra städer. Det kräver ett tvärsektorieellt och samordnat arbete mellan olika samhällsaktörer. Länsstyrelsen anser att dessa aspekter bör finnas med i inriktningen Hållbar stadsutveckling.

Länsstyrelsen välkomnar kopplingen till migrationspolitiken och möjligheter att genom ERUF arbeta för långsiktig integrering på arbetsmarknaden av migranter/nyanlända genom utvecklingsinsatser som främjar innovation, sysselsättning och livslångt lärande.

Förslag till förordning om mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i gränsöverskridande sammanhang (ECBC)

Då förslaget inte berör Länsstyrelsens ansvarsområde avstår Länsstyrelsen från att yttra sig.

Förslag till förordning om särskilda bestämmelser för målet Europeiskt territoriellt samarbete (Interreg) (ETC)

Då förslaget inte berör Länsstyrelsens ansvarsområde avstår Länsstyrelsen från att yttra sig.

I detta ärende har landshövding Mino Akhtarzand beslutat och tf. avdelningschef Stöd och utveckling Kerstin Fogelberg har varit föredragande. I ärendets slutliga handläggning har även länsrådet Ulrica Gradin och avdelningschef Landsbygdsutveckling deltagit.

Mino Akhtarzand

Kerstin Fogelberg